

مقاله‌ی کوتاه علمی

گزارش دومین گونه‌ی کنه‌ی اریباتید آبی (Acari: Oribatida: Hydrozetidae) از ایران

محمدعلی اکرمی^۱ و عبدالله دینی‌پور^{۲*}

۱- بخش گیاه‌پزشکی، دانشکده‌ی کشاورزی، دانشگاه شیراز، شیراز، ۲- گروه حشره‌شناسی، دانشکده‌ی کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک.

*مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: dinipour_m@yahoo.com

Report of the second species of aquatic oribatid mite (Acari: Oribatida: Hydrozetidae) from Iran

M. A. Akrami¹ and A. Dinipour^{2&*}

1. Department of Plant Protection, College of Agriculture, Shiraz University, Shiraz, Iran, 2. Department of Entomology, College of Agriculture, Islamic Azad University, Arak, Iran.

*Corresponding author, Email: dinipour_m@yahoo.com

Abstract

In the course of a faunistic survey of water mites in Guilan province in 2006, the second Iranian species of aquatic oribatid mites was collected and identified as *Hydrozetes thienemanni* Strenzke (Acari: Oribatida: Hydrozetidae).

در بررسی فون کنه‌های آبی در استان گیلان در تاریخ ۱۳۸۵/۴/۲۶، دو عدد کنه‌ی ماده‌ی *Hydrozetes thienemanni* Strenzke متعلق به راسته‌ی نهران‌استیگمایان (Acari, Oribatida) و خانواده‌ی اریباتیدهای آبی (Hydrozetidae) از آب‌های ساحلی مرداب انزلی برای اولین بار توسط نگارنده‌ی دوم از ایران جمع‌آوری و برای شناسایی به کشور مغولستان ارسال شد. برای نمونه‌برداری ابتدا با استفاده از یک تور با مش ۰/۵ میلی‌متر از گیاهان و بقایای موجود در آب نمونه‌برداری شد. سپس محتویات تور در یک سینی سفید محتوی آب تمیز ریخته شد و کنه‌های موجود در آن توسط پنس ظریف جدا گردید. توضیح آن‌که کنه‌های آبی ساکن آب‌های آرام درشت بوده و به کناره‌های ظرف می‌آیند؛ لذا با توجه به اندازه‌ی کنه می‌توان با استفاده از پنس‌های نوک‌باریک کنه را در یک قطره‌ی آب برداشت و یا از قطره‌چکان‌های باریک و بلند استفاده کرد.

خانواده‌ی Hydrozetidae فقط دارای جنس *Hydrozetes* Berlese بوده و تاکنون ۲۷ گونه از این جنس از سراسر دنیا گزارش شده است (Subias, 2004). تنها گونه از این خانواده که قبلاً از ایران گزارش شده، *H. lemnae* (Coggi) می‌باشد که از ابرکوه یزد جمع‌آوری شده است (Bayartogtokh & Akrami, 2000; Akrami & Saboori, 2001). گونه‌ی *H. thienemanni* شباهت زیادی به *H. lemnae* دارد، به طوری که رنگ بدن قهوه‌ای مایل به قرمز تیره، سنسیلوس چماقی شکل با ساقه‌ی کوتاه، بوتریدیوم کوچک، موهای نوتوگاستری طویل و باریک، قسمت حاشیه‌ای نوتوگاستر بیشتر کیتینی شده و در قسمت میانی حاشیه‌ی جلویی آن یک نقطه‌ی روشن (lenticulus) وجود دارد، فرمول موهای اپیمری ۳، ۱، ۲، ۳ و فرمول موهای ناحیه‌ی جنسی - مخرجی (anogenital) به صورت ۶، ۱، ۲، ۳ می‌باشد. اما مهم‌ترین تفاوت‌های این دو گونه در کشیده‌تر بودن گرانوله‌های حاشیه‌ی نوتوگاستر و همچنین طویل، ضخیم‌تر و مویچه‌دار بودن موهای خرطومی است. شایان ذکر است که *H. thienemanni* برای نخستین بار از کشورهای اتریش و آلمان، و به طور کلی، از نیم‌کره‌ی شمالی و نیمه‌ی غربی منطقه‌ی دنیای قدیم (Palearctic) گزارش شده است.

نمونه‌ها در بخش گیاه‌پزشکی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شیراز نگه‌داری می‌شوند.

منابع

- Akrami, M. A. & Saboori, A.** (2001) Introduction of three families of oribatid mites (Acari: Oribatida), new record to the fauna of Iran. *Iranian Journal of Agricultural Science* 32, 807-813. [In Persian with English summary].
- Bayartogtokh, B. & Akrami, M. A.** (2000) Oribatid mites (Acari: Oribatida) from Iran, with descriptions of two new species. *Journal of the Acarological Society of Japan* 9, 129-145.
- Subias, L. S.** (2004). Listado sistematico, sinonimico y biogeografico de los acaros oribatidos (Acariformes, Oribatida) del mundo (1758-2002). *Graellsia* (num. extr.) 60, 3-305.